

Kissné Breczek Margit

Képzőművész tanár, művészeti vezető

Fóti Népművészeti Szakgimnázium és Gimnázium

breczek.margit@fnm.hu

Mh.tel: (+36) 30 244 2093

Gondolatok a pedagógushivatásomról

Gyermekkorom óta a pedagógushivatásra készültem. Első tanári példaképem, szülőfalum, Tiszaigar Általános Iskolájának akkori rajztanára, a kultúrház vezetője és népművelője. Felejthetetlen nyomokat hagyott bennem az akkori felső tagozatos alkotó körünk sokrétű tevékenysége. Iskolarádiót és iskolaújságot szerkesztettünk, irodalmi-, színjátszó-honismereti- és bábos szakkörben játszottunk, együttest alapítottunk, ahol megzenésített verseket énekeltünk kisgyermekeknek, rajzoltunk, festettünk, közös mozaikot készítettünk, bicikliztünk, táboroztunk, papírsárkányt eregettünk és felfedeztük a természetet - a tiszai arborétum és az iskola környezetének minden részletét, a „határon innen és túl”.

Tanulmányaim és munkám során több kiváló pedagógussal találkoztam, és együtt dolgozhattam/dolgozhatok velük. Kitartásuk, szakmai alázatuk és felkészültségük példa előttem.

Az én „ideális iskolám”¹ a mindennapokban van. Szeretem és pályám során tudatosan keresem a szakmai együttműködés lehetőségeit, ami diák és pedagógus, pedagógus és szülő, és pedagógusok között létre jöhet. Keresem és feltárom a tantárgyközi kapcsolatokat, ösztönzőm kollégáimat a párhuzamos tananyagtartalmak közös felfedezésére.

A képző- és iparművészeti ágban egyaránt kiemelt szempont számomra a tanulók egyéni differenciált és a csoportos komplex művészeti nevelése, a kiemelt tehetségek fejlesztése - a folyamatos tehetséggondozás és pályakövetés, a gyengébb tanulók felzárkóztatása, a tanulás támogatása és az önálló tanulásra való nevelés.

Kiemelten fontosnak érzem a növendékek közötti szakmai barátságok kialakulását, diák közösségek fejlődését. Boldog vagyok, amikor korábbi tanítványaim visszajönnek hozzám, elhozzák legújabb alkotásaikat, megosztják velem örömeiket, gondjaikat és szakmai sikereiket.

1995-től művészetpedagógiai pályám Budapest XV. kerületéhez kötődik és 2014-től Fóti Városához. A Fóti Népművészeti Szakgimnázium és Gimnázium szakmai elméleti és gyakorlati tanára vagyok, és emellett a képző- és iparművészeti ágazat szakmai koordinátora, „szakmai vezetője”. Összefogom a képző- és iparművészeti munkaközösségeket, munkacsoportokat és közvetlenül segítem az iskolavezetés munkáját. Hat éve, Landgráf Katalintól vehettem át ezt a feladatot, akinek elkötelezettsége a művészeti nevelés felé példaértékű számomra.

¹ Szakmódszertani feladatsor, 2004-2007 MKE Tanárképző Tanszék, vizuális nevelőtanár szak

A budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola, festő szakának, majd a szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola rajz szakának elvégzése után, hét évig tanítottam a Rákospalotai Kossuth Lajos Általános Iskolában. A rajztanítás mellett közművelődési tanárként, majd szabadidő szervezőként is rendszeresen részt vettem az iskola és a kerület kulturális életében. Akkori vezetőim és tapasztalt pedagógus kollégáim segítették munkámat, pályakezdésemet. Két tanév után, már az iskola művészeti munkaközösségének vezetőjeként támogathattam az alsó tagozatban tanító pedagógusokat a rajz, vizuális kultúra tanmenetek készítésében, szaktárgyi módszertani problémák megoldásában. Felső tagozatban is gyakran kerestem a tantárgyközi kapcsolatok lehetőségeit a tananyagban, komplex órákon megvalósítva, együttműködve történelem, magyar irodalom, matematika és technika szakos szaktanárokkal. Bekapcsolódtam az akkori XV. kerületi és Fővárosi Pedagógiai Intézet továbbképzéseibe, a Vas utcai Vizuális Módszertani Műhely találkozóiba. Évente „rajzos közösségben”, munkacsoportban szerveztük meg az iskolai és kerületi rajzversenyeket és jutottak el a fővárosi versenyekre és Diák Biennálékra² a gyerekek minden korcsoportban. Ma is gyakran ellátogatok a „pályakezdő iskolámba”. Pályaorientációs napokon szívesen tartok előadásokat, bemutatókat és évente többször iskolai közösségi programok lebonyolításában szülőként és segítő pedagógusként is részt veszek. Az itt szerzett sokrétű pedagógiai tapasztalat, az elmélyült szakmai barátságok meghatározóak számomra a pályám során.

Az általános iskolai tanítás mellett, közművelődési tanárként és szabadidő szervezőként figyelemmel kísértem a Csokonai Művelődési Központ programjait, és rendszeresen tanulócsoportokat vittem a kulturális rendezvényekre. Az önálló alkotómunkám belső igényére, 1997-ben tagja lettem a Nagy Balogh János Képzőművészeti Körnek, a Pestújhelyi Közösségi Házban. A művészeti szakkörök több évtizedes hagyománya, kiváló művészeti vezetők munkája, itt is példa volt számomra. 1998-ban Nagy Előd festőművésztől átvettem a felnőtt és középiskolás képzőművészeti alkotókör vezetését. 2005-től a közművelődési intézményben a „Varázslatos színek” rajzszakkört vezettem óvodáskorú és kisiskolás gyerekeknek. A művészeti szakkörökben és nyári táborainkban számtalan gyermek „felnőtt”. Tanári munkám mellett lakóhelyemen 2014-ig folyamatosan, 2014-től időszakosan vezetek szakköröket, művészeti táborokat, foglalkozásokat.³ 2002-ben a XV. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete „Kerület jövője” díjjal ismerte el a művelődés területén a kulturális, művészeti és közösségi tevékenységemet.

1999-ben a művelődési ház munkatársainak ajánlására, a Hubay Jenő Zeneiskola képzőművészeti ágának alapító tanára lettem. Az általános iskolai rajztanítással párhuzamosan, 1999-től óraadóként, majd 2002-től áthelyezéssel, teljes munkaidőben lehetőségem adódott arra, hogy alapfokú művészetoktatási intézményben folytassam nevelő-oktató munkámat.

1999-ben a közművelődési intézmény és a zeneiskola együttműködésével megalakult az első két tanszaki csoportom, 23 fővel, majd az évek során bővült 48, 64, 100 és több mint 120

² Budapest Galéria – Diák Biennálék, képző- és iparművészeti kiállítások az 1990-es évek végéig.

³ pld. PeKH - Magyar Festészet Napja, „Varázslatos színek és formák” - táborok, USZIK - Animációs táborok

főre, akik heti 4 órában rendszeresen látogatták a grafika, festészet, szobrászat és fotó-videó tanszakokat.

Ezekben az években három szintérben, egyidőben láthattam a képzési formák különbségeit - az általános iskolai tantárgyi, közművelődésben a szakköri, és az alapfokú művészetoktatásban a tanszaki, tantárgyi rendszerben. A vizuális nevelés különböző szinterein így közvetlenül is tapasztalhattam a művészetpedagógia sokrétű lehetőségeit, problémáit, nehézségeit és egyben szépségeit is.

A 27/1988. (VI.10.) MKM rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja bevezetéséről és kiadásáról - jogi háttér alapján, 1998-ban megjelentek az Alapfokú Művészeti Iskolák Tantervi Programjának kötetei, közöttük a „Képző- és iparművészet” is, ami új lehetőségeket nyitott meg a művészeti nevelésben. Mind ezek meghatározták újabb módszertani és neveléstörténeti kutatásaimat és egyre összetettebb pedagógiai tevékenységemet a tehetségfejlesztésben, a komplex művészeti nevelésben, és a gyermekek kreativitásának fejlesztésében.⁴

A Hubay Jenő Alapfokú Művészeti Iskola - képzőművészeti tanárként és tanszakvezetőként szerveztem a művészeti ág szakmai tevékenységét grafika, festészet (1999-től) szobrászat (2002-től) és a fotó-videó (2005-től) tanszakokon.

Kiváló kollégáimmal - a XV. kerületben, a fővárosban, a régióban és országosan - kiemelkedő szakmai munkát végeztünk a tehetségkutatás, tehetségfejlesztés és tehetséggondozás területén.

Az iskolán belül, 2007-től alapító, támogató tanára voltam a Hubay Tehetségpontnak. Ez ma már az iskolától független, Palota Tehetségfejlesztő Egyesület, Palota Tehetségfejlesztő Műhely⁵, ahol szombatonként képzőművészeti és animációs foglalkozásokat tartottam. Tehetségkonferenciákon, a Tehetségpont akkreditált továbbképzésein előadóként szerepeltem, megoszthattam tapasztalataimat óvodapedagógusokkal és pedagógusokkal.

A Budapest XV. kerület Hubay Jenő Zeneiskola és Alapfokú Művészeti Iskoláról, történetéről, fél évszázados művészetpedagógiai hagyományairól az intézményi környezet meghatározó tényezőiről és az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágáról részletesen írtam több korábbi tanulmányomban és egyetemi szakdolgozataimban. A zeneiskola megalakulásának 40 éves évfordulójára kiadott emlékkönyvben olvashatunk a tanszakok alapításáról, az iskola történetéről, egykori tanárokról, diákokról, sikerekről.⁶

Pályám során a tanártovábbképzéseket, az egyetemi tanulmányaimat és a pedagógus szakvizsgára irányuló képzéseket (MKE 2004-2007 és 2010-2012, BME 2008-2010) mindig belső igényből választottam. Úgy érzem, hogy ezek elvégzése mindig segítette pedagógiai fejlődésemet.

⁴ BME közoktatási vezető és pedagógus szakvizsga szakirányú képzés, Szakdolgozat, Bp. „Az alapfokú művészetoktatás helye, szerepe és lehetőségei a közoktatási rendszerben”

⁵ www.palotatehetsegmuhely.hu

⁶ Bp. XV. ker. Hubay Jenő Zeneiskola és AMI, 2009. Alapítás éve: 1969. Állami Zeneiskola

2004-től - 2014-ig a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetségének elnökségi tagjaként, 2015-től képző- és iparművészeti elnökhelyettesként részt veszek a Szakmai Szervezet összetett munkájában.

Az MZMSZ Képző- és Iparművészeti Bizottságában országos szakmai napokat, szakmai találkozokat, műhely bemutatokat, országos képzőművészeti pályázatokat és kiállításokat rendeztünk diákoknak és az érdeklődő kollégáknak.

A „Bartók 135” Bartók Maraton programsorozatában, felejthetetlen élményeink voltak az „Országos Bartók Képzőművészeti Pályázaton”, ünnepélyes díjátadón és bemutató kiállításon, majd a több mint 32 iskolát érintő vándorkiállításon.⁷

Legutóbb 2021. november 13-án az „MZMSZ 30” - jubileumi ünnepi rendezvényen, méltó módon köszönthettük a velünk élő egykori alapítókat és őszinte szívvel emlékeztünk azokra a kiváló művészetpedagógusokra, akik már nem lehetnek közöttünk. A „Magyar Művészetoktatásért” plaketteket a legkiemelkedőbb mesterek, művésztanárokat vehették át ez alkalomból.⁸

Munkám során örömmel vettem részt az Oktatási Hivatal által meghirdetett országos tanulmányi versenyek: pld. IV. Országos Festészet Verseny, 2009. és IV. Országos Fotó-Videó Verseny, 2013. és az V. Országos Fotó és Film Verseny, 2015. - szervezésében és lebonyolításában, és a 2021-es VIII. Országos Festészetverseny versenybizottságának értékelő munkájában.

A Tehetségpontok országos hálózatában tehetségkonferenciákon előadóként is megosztottam tapasztalataimat egy-egy hosszabb tehetségfejlesztő programról az óvodai nevelést, a kisiskolás kori nevelést vagy a középiskolai művészeti nevelést illetően.

Több alkalommal a MMA Oktatási Bizottság megbeszélésein, meghívott vendégként képviselhettem az alap- és középfokú művészetoktatás aktuális kérdéseit.

2014 szeptemberétől a Fóti Népművészeti Szakgimnázium és Gimnázium Nevelőtestületének tagja vagyok. Egy olyan pedagógus közösségben dolgozom/dolgozhatok, amelyben az „együttműködés”, a „tolerancia”, az egymás iránti „tisztelet és megbecsülés” kulcsfogalmak a mindennapokban.

Olyan pedagógia folyamatokat tekintek elsődlegesnek tanári és „szakmai koordinációs” munkámban, amely az iskolában nem csak egyetlen részterület fejlesztését érinti, hanem az egész intézmény fejlődését szolgálhatja.

„A világ nagyon szürke és sivár volna, ha mindannyian hasonlítanánk egymásra... Hasonló hangszerekből nem lehet zenekart szervezni, játékuk nem hoz létre szimfóniát. Egymástól eltérő hangszerek kellenek. Nélkülözhetetlen viszont, hogy hangzatuk kellemes legyen.”
(Szent-Györgyi Albert)

Fót-Budapest, 2023. május

Kissné Breczek Margit

⁷ <https://mzmsz.hu/index.php/index.php/hu/bartok-135/>

⁸ https://mzmsz.hu/images/csatolmanyok/2021/MZMSZ30_megh_ketoldal.pdf